



OKRESNÁ PROKURATÚRA KOŠICE-OKOLIE
Štúrova 7, 041 47 Košice

Číslo: 1 Pv 78/15/8806
EEČ: 2-65-66-2016

Košice 07.03.2016

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: Prečin Úverový podvod podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona číslo 300/2005 Zbierky zákonov v znení zákona číslo 1/2014 Zbierky zákonov

Rozhodol: prokurátor Okresnej prokuratúry Košice-okolie

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvinenej:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX
miesto narodenia: XXXXX
rodné priezvisko: XXXXX
trvalé bydlisko: XXXXX XXXXX, Slovensko
väzba: nie

ktorá je trestne stíhaná pre trestný čin:

- Prečin Úverový podvod podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona číslo 300/2005 Zbierky zákonov v znení zákona číslo 1/2014 Zbierky zákonov

na tom skutkovom základe, že:

dňa 27. 10. 2013 v meste XXXXX v žiadosti o úver od spoločnosti Pohotovosť s. r. o. Pribinova 25, XXXXX, deklarovala ako príjem invalidný dôchodok vo výške 304,44 € a následne dňa 28. 10. 2013 v čase podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 900600891, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 500 €, ktorý sa zaviazala splácať v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 82 €, k čomu však nedochádzalo, tento deklarovaný príjem preukázala potvrdením o výplate dôchodku vytaveným dňa 18. 10. 2013 Slovenskou poštou a. s., Partizánska cesta 9, Banská Bystrica, avšak poberateľkou invalidného dôchodku v čase podpisu žiadosti o úver a zmluvy o spotrebiteľskom úvere nebola, čím týmto spoločnosť Pohotovosť s. r. o. Pribinova 25, XXXXX uviedla do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo jeho splácanie a spôsobila im škodu vo výške 984 €.

lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, odboru kriminálnej polície sp. zn. ORP-711/2-VYS-KS-2014 zo dňa 30.1.2015 bolo podľa § 199 ods.1 Tr. poriadku začaté trestné stíhanie a súčasne bolo XXXXX, rod. Bandiovej podľa § 206 ods. 1 Tr. poriadku vznesené obvinenie za prečin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Tr. zákona na skutkovom základe, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Po skončení ukráteného vyšetrovania predložil vyšetrovateľ PZ dozorovému prokurátorovi spisový materiál s návrhom na podanie zastavenie trestného stíhania. Preskúmaním vyšetrovacieho spisu a vo veci zabezpečených dôkazov som zistil, že návrh vyšetrovateľa PZ je opodstatnený, nakoľko v súčasnom štádiu trestného konania nastali okolnosti odôvodňujúce postup podľa § 215 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku.

Obvinená XXXXX vo svojom výsluchu popísala priebeh, ako došlo k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podrobne opísala, akým spôsobom ju dvaja rómovia nahovorili, aby vzala na seba úver. Z obsahu jej výsluchu vyplynulo, že žiadosť o úver ako aj zmluvu podpísala a potom ho vôbec nesplácala.

Vo veci vypočutý splnomocnený zástupca poškodenej spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. uviedol, že obvinená pri spisovaní žiadosti predložila občiansky preukaz a nadiktovala údaje v kolónke „iné výdaje“, ako aj v kolónke „príjem – dôchodok“. Ďalej vypovedal, že ich spoločnosť si údaje v prípade o príjme dôchodku nijakým spôsobom neoveruje, ani to nerobí. V prípade, že žiadateľ uvedie ako príjem invalidný dôchodok, ich spoločnosť si o tomto vyžaduje iba potvrdenie o dôchodku z pošty, resp. pokiaľ je dôchodok zasielaný na účet, žiada predložiť výpis z banky a rozhodnutie sociálnej poisťovne a jeho poberaní, ktoré si však neoveruje.

Z listinných dôkazov je zrejmé, že obvinená pri podaní žiadosti o úver od spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. predložila okrem kópie občianskeho preukazu aj kópiu dokladu na overenie adresy bydliska a potvrdenie o výplate dôchodku zo Slovenskej pošty, a.s. Iné doklady preukazujúce jej príjmy a výdavky neboli zo strany poškodenej spoločnosti žiadané. Tieto údaje teda boli akceptované a postačovali na to, aby mohla poškodená spoločnosť zistiť majetkové pomery žiadateľa.

Podstatným pre posúdenie trestnoprávnej zodpovednosti je rozsah skúmania a zisťovania podmienok na poskytnutie úveru, čo by malo byť predovšetkým v záujme úverového veriteľa.

Uvedenie nepravdivých skutočností, resp. zamlčanie pravdivých skutočností nie je možné samo o sebe považovať za uvedenie do omylu v zmysle skutkových podstát, ktoré majú základ v podvodnom konaní, pretože uvádzanie nepravdy, alebo zamlčanie pravdy nič nehovorí o tom, či tieto nepravdivé (zamlčané) skutočnosti boli alebo mohli byť aj objektívne spôsobilé oklamať poškodenú osobu. Omyl ako rozpor predstavy so skutočnosťou v zmysle skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu musí mať určitú „kvalitu“ (nestačí akákoľvek nepravda) a musí byť prostriedkom spôsobilým na oklamanie iného v konkrétnej situácii. Poskytovateľ úveru, ako účastník súkromnoprávneho vzťahu, je primárne povinný aspoň

v minimálnej miere dbať na nevyhnutnú ochranu svojich práv a majetkových záujmov, dodržiavať potrebnú mieru opatrnosti a zabezpečiť si dostupné informácie významné na rozhodnutie o poskytnutí úveru.

Ak však osoba v omyle vykonávajúca majetkovú dispozíciu má povinnosť (vyplývajúcu zo zákona, zo zmluvy alebo zvyklosti) preskúmať tvrdenia iných osôb, a to prostriedkami bežne dostupnými a v obdobných prípadoch aj bežne používanými, nie je možné len uvedenie nepravdy, bez ďalšieho považovať za „uvádzanie do omylu“ v zmysle skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu a je potrebné brať do úvahy aj tzv. dodržanie obvyklej miery opatrnosti osoby, ktorá je uvádzaná do omylu alebo ktorej omyl chce páchatel' využiť.

Spoločnosti poskytujúce úverové produkty, ktoré v rámci výkonu predmetu svojej podnikateľskej činnosti prichádzajú pravidelne do kontaktu s uvádzaním nepravdivých informácií, majú možnosť si deklarované údaje preveriť a pri zachovaní potrebnej miery opatrnosti rozpoznať nepravdivosť tvrdenia bez vynaloženia špeciálneho, osobitného úsilia, ktoré inak nie je v obdobných prípadoch bežné. Poškodená spoločnosť si preto mohla zabezpečiť (hoc aj priamo od žiadateľa) vierohodný dokument potvrdzujúci pravdivosť údajov uvedených v žiadosti. Za takýto však nemožno považovať len samotné potvrdenie Slovenskej pošty, a.s. o vyplatení dôchodku, ktoré môže byť ľahko sfalšovateľné, resp. upravené. Za daného stavu mám za to, že takýmto dokladom preukazujúcim skutočné poberanie dôchodku je len potvrdenie od orgánu, ktorý rozhodol o priznaní dávky sociálneho zabezpečenia.

Zároveň je potrebné poukázať aj na ďalšiu skutočnosť ovplyvňujúcu posúdenie obvyklej miery opatrnosti. Ako to vyplýva z klientskej karty, poškodenej spoločnosti postačoval na úver so splátkou 82,- € aj nízky príjem klienta (vo výške 304,44,- €). Nakoľko rozdiel medzi výdajom a príjmom v domácnosti tvoril čiastku 274,44,- €, je úplne evidentné, že spoločnosť musela mať už v čase uzavretia zmluvy pochybnosti o schopnosti obvinenej úver (v mesačných splátkach) splácať.

V súvislosti s vyššie uvedeným musí poškodená spoločnosť, vzhľadom na neurčitý spôsob a podmienky uzatvorenia zmluvy, niesť všetky riziká s tým súvisiace. Za situácie, keď poškodený sám svojou zjavnou neopatrnosťou, ktorej sa mohol ľahko vyvarovať, sa ocitol v situácii, keď v rámci súkromnoprávneho vzťahu pristúpil k nejstej zmluve a vynaložil finančné prostriedky, potom sa musí s dôsledkami tejto neistoty musí vysporiadať taktiež sám, a to za použitia súkromnoprávných inštrumentov. Je neprijateľné, aby trestným postihom jedného účastníka súkromnoprávneho vzťahu bola nahradzovaná nevyhnutná miera opatrnosti druhého účastníka súkromnoprávneho vzťahu pri ochrane práv a majetkových záujmov. Miera opatrnosti vyjadrená v tomto záväzkovo-právnom vzťahu sa pritom opiera o hmotnoprávny inštitút súhlasu poškodeného podľa § 29 Tr. zákona.

V danom prípade možno jedine konštatovať, že došlo iba k porušeniu ustanovení zmluvy o úvere ohľadom jej splatnosti. Vzhľadom na uvedené som preto toho názoru, že v tomto štádiu sa jedná výlučne o občiansko-právny spor, ktorý je možné riešiť súdnou cestou v civilnom konaní, nie však v konaní trestnom.

Podľa § 215 ods.1 písm. b) Tr. poriadku prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Podľa § 10 ods. 2 Tr. zákona nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

Podotýkam tiež, že pokiaľ by aj z formálneho dôvodu došlo k naplneniu znakov trestného činu úverového podvodu, nešlo by o prečin, pretože vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky v spôsobení nízkej škody (do ktorej nemožno zahrnúť neprimerané úroky a sankčné poplatky) na hranici škody malej, ako aj na vyššie uvedené okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a zrejmú pohnútku XXXXX, by bola jeho závažnosť v zmysle ust. § 10 ods. 2 Tr. zákona aj tak nepatrná.

Konanie obvinenej XXXXX nemožno za daného právneho a skutkového stavu hodnotiť ako trestné, nakoľko po vznesení obvinenia bolo zistené, že nedošlo k naplneniu znakov trestného činu nielen po subjektívnej stránke, ale ani po stránke objektívnej.

Vzhľadom k tomu, že konanie obvinenej nenaplnilo znaky trestného činu a nebol zistený ani dôvod postúpiť vec ako priestupok, bolo potrebné rozhodnúť o zastavení trestného stíhania tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Týmto rozhodnutím nie sú dotknuté práva poškodeného na náhradu škody, ktorú si môže uplatniť v občianskom súdnom konaní.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať u prokurátora okresnej prokuratúry do troch dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok.

JUDr. Tomáš Richter
prokurátor